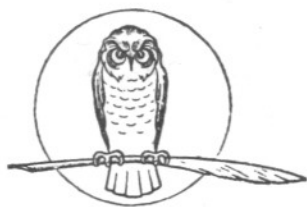

PORSGRUNN
BIBLIOTEK

Kvindernes Læseforening

Porsgrunn

1898 • 1958

PORSGRUNN BIBLIOTEK

KVINDERNES LÆSEFORENING

PORSGRUNN

Stiftet 14. november 1898

Brødrene Dyrings Boktrykkeri, Porsgrunn

PORSGRUNN BIBLIOTEK

Lokalråd
sm 806
Porsgrunn

PORSGRUNN BIBLIOTEK

hex

Den 14. NOVEMBER 1958 var det 60 år siden Kvindernes Læseforening i Porsgrunn ble stiftet. I den anledning mener styret at det kan være av interesse for de nåværende medlemmer å få et innblikk i hvordan foreningens liv og arbeide har fortonet seg i løpet av disse 60 år.

Da okkupasjonsmyndighetene beslagla all foreningens eiendom i 1941, klarte likevel daværende formann, Ane Andersen, å gjemme til side noen få, men viktige papirer. Det var foruten samtlige årsberetninger også den første forhandlingsprotokoll og to små bøker hvor programmet for møtene var notert. Uten disse papirene hadde det vært umulig å skrive denne 60-årsberetning.

Den gamle protokollen gir oss et nokså klart bilde av tiden frem til 1920, men savnet av forhandlingsprotokoll og kassabøker for de neste 20 år er merkbart.

Man må tenke på de problemer og brytninger som var fremme i tiden omkring århundreskiftet, for å kunne forstå hvorfor foreningen ble stiftet. I april 1898 ble det i Norge innført alminnelig stemmerett for menn. Noen måneder senere kom fire kvinner sammen i Porsgrunn og ble enige om å stifte en forening, som kunne hjelpe byens kvinner til å utvide sin horisont og dermed forberede dem til å påta seg det ansvar som ville bli pålagt kvinnene, når de engang fikk sin stemmerett.

De fire stiftere kom sammen i konsul Petersen Wrights daværende gård, den som senere ble revet og hvor nå Den norske Creditbanks gård ligger. Vertinnen var den fortryllende vakre og kloke fru Helene Wright, hun som noen år senere var initiativtageren til stiftelsen av en annen av byens store foreninger, Porsgrunn Sanitetsforening.

Men initiativtageren til denne sammenkomst i 1898 var frøken Augusta Schjødt. Hun var telegrafistinne, ugift og innflytter. Hun visste hvor vanskelig det var for en kvinne i ervervslivet, og hun visste også hva det vil si å komme ukjent til en småby.

Den tredje av damene var fru Marie Møller. Hun tilhørte den kunstnerisk begavede Holter-slekten og var gift med o.r.sakfører H. E. Møller.

Den fjerde var fru Thina Winsnes. Hun var også innflytter, hadde kommet til byen som malerinne ved porselensfabrikken og ble gift med revisor H. J. Winsnes.

Fru Helene Wright
f. Gulbranson, f. 1864 d. 1921.

Frk. Augusta Schjødt
f. 1845, d. 1918.

Fru Marie Møller
f. Holter, f. 1867, d. 1916.

Fru Thina Winsnes
f. Salvesen, f. 1870, d. 1954.

Bibliotek og lokaler.

14. november 1898 ble det konstituerende møte holdt i Kvindernes Læseforening og «love vedtoges og bestyrelse valgtes».

Vi kan gå ut fra at foreningen ikke hadde mer enn 15–20 medlemmer i de første årene. Desto mer imponerende høres det ut for oss i dag at man straks ordnet med leie av et Læseværelse, som opplyst og oppvarmet stod til medlemmenes disposisjon hver dag fra kl. 14 til 22. Her var det lagt frem aviser og tidsskrifter, men protokollen bemerker at det ikke var mange damer som benyttet leseværelset.

Dette var i det såkalte Central, en restaurant eller spiseforretning i annen etasje i den nåværende tollbodgård. Her ble også de ukentlige møter holdt.

Fra høsten 1899 til våren 1903 leiet foreningen møte- og leseværelse hos fru Marie Baumann i den gamle gården som brente i 1908. Den lå der hvor nå forretningsgårdene til Skoe og Ytterbø ligger, Storgaten 133 og 135. Her begynte man med biblioteket. Utlånet foregikk en gang ukentlig, og det ble ansatt en bibliotekar hvis lønn var fritt medlemskap i foreningen!

I 1900 fant man at leseværelset ble så lite benyttet at man besluttet å holde det åpent bare tre dager i uken og å benytte de derved innsparte penger til innkjøp av flere bøker til biblioteket. Ved leseårets slutt tok bibliotekaren bøkene med seg hjem og holdt utlån hver 14de dag i sommerhalvåret.

Husleien hos fru Baumann var 18 kroner, men i 1902 bestemmer styret å betale 20 kroner «mot enkelte innrømmelser». På årsmøtet 29. september 1902 var det 11 damer til stede, og man konstaterte at medlemstallet gjennom årene stadig var steget og nå tallet 65, så man kunne anse foreningens levedyktighet for sikret. —

Arsberetningen for 1902/03 nevner hvilke bøker som var kjøpt og oppgir også for første gang antall bøker som eies av biblioteket, nemlig 201. Det ble kjøpt et nytt bokskap, og fru Lyche-Hansen overtok bøkene til utlån for sommeren. For dette fikk hennes pike og bibliotekaren 5 kroner hver i drikkepenger.

Fra høsten 1903 leiet foreningen hos fru Martha Brun i Stangsgate 7. Leseværelset var åpent fire dager i uken fra kl. 16 til 22, og to av dagene var det bokutlån fra kl. 18 til 19,30. Dette året ble det bestemt at bibliotekaren også skulle være foreningens kasserer med 20 kroner året i lønn og dessuten fritt medlemskap i foreningen.

Et lite eksempel på tidens subbside skjørter og sølete veier er at styret i oktober måtte bevilge «de fornødne penge til brolægning fra lokalet til gaden. Plankerne blev givet foreningen af hr. Herman Rasmussen.»

At Storgaten i alle år har spilt den ledende rolle blant Porsgrunns gater er en kjennsgjerning, og det forundrer heller ikke oss i dag, 60 år senere, å lese at man etter å ha leiet i et hus som lå noen meter vekk fra den, besluttet «at avertere efter et passende lokale i Storgaden.» —

Sommeren 1904 var det også utlån av bøker, men bare én gang om måneden. Årsberetningen sier ikke noe om hvor utlånet foregikk, bare at det ble lite benyttet og «afstedkom megen uorden og forvoldte adskillige udgifter.» —

Høsten 1904 flyttet man til Storgaten 106 og leiet i et år hos kjøpmann Johansen. Det ble skrevet en del «regler for boklaan» på noen kort og lagt på bordene, og bibliotekaren fikk strengt påbud om å overholde bestemmelsene om mulkt for bøker som ble beholdt for lenge. Boksamlingen øket til 295 bind. Man måtte kjøpe et nytt bokskap, og assuransen ble forhøyet til 600 kroner.

Foruten å behandle interne saker, var det styrets oppgave å bestemme hvilke bøker som skulle kjøpes til biblioteket. Stort sett ser det ut til at dette bare var et morsomt arbeide, men enkelte ganger kan det nok ha vært litt vanskelig. Hver tid har sine moralbegreper, og vi i dag kan kanskje forundres (men la oss for all del ikke hovre) over at styret med 3 mot 2 bestemmer at man ikke skal kjøpe Thomas Krag's: Gunvor Kjeld og Gunnar Heibergs: Kjærlighetens tragedie.

Som rimelig er kom det også klager fra låntagerne. På årsmøtet 1907 uttalte noen medlemmer seg misfornøyde med at ikke alle nye bøker ble kjøpt, og formannen måtte i ilden og forklare at budsjettet til bokkjøp var begrenset.

Svært ofte nevner årsberetningene at biblioteket har fått bøker i foræring. Giverne var som regel medlemmer, men også andre, som f. eks. i 1905 da statsråd Gunnar Knudsen forærte foreningen «3 engelske bøger».

Høsten 1905 flyttet man igjen, denne gang til Storgaten 130, hvor man leiet hos fru gullsmid Ødegaard. Også her fortsatte man å holde leseværelset åpent 4 dager i uken, med bokbytte tirsdag og fredag. Senere ble det forandret til onsdag og fredag.

I 1907 begynte man å ha utlån bare én gang ukentlig, nemlig hver fredag, og denne ordning fortsatte man med helt til biblioteket ble stengt i 1955.

Fru Ødegaard flyttet i 1907 fra 2nen til 3dje etasje i samme gård, og Læseforeningen fulgte henne. Leien var 18 kroner måneden, og lokalet var nå bare åpent på møtedagene hver tirsdag og bokbyttedagene fredag. Om vinteren gikk det en difteritepidemi, og både møter og bokbytting måtte innstilles fra 13. desember til 3. januar.

Foreningen hadde hatt 8 forskjellige bibliotekarer da frk. Mette Rørholt ble ansatt i 1908. Hun var imidlertid i England hele høsten, og frk. Margrethe Andersen vikarierte som bibliotekar også etter jul. Neste år overtok så frk. Rørholt stillingen som hun fortsatte med i 28 år.

Da mange av bøkene begynte å bli temmelig slitt, kom det stadig forslag på årsmøtene om å skille disse ut fra samlingen. Noen ville forære dem bort f. eks. til de utkommanderte soldatene, mens andre foreslog å lodde dem ut. Resultatet ble imidlertid at styret fikk i oppdrag å plukke ut de mest slitte, og frk. Sofie Olsen tilbød å ha dem lagret hos seg.

I 1910 flyttet fru Ødegaard fra byen, og foreningen ble nå leieboer hos skredder Hallquist i samme gård.

Året etter flyttet man til fru Sendresen i Storgt. 126, og da hun to år senere flyttet over gaten til nr. 123, fulgte Læseforeningen og biblioteket med! Der disponerte man to stuer i første etasje og betalte 30 kroner måneden i 6 måneder og 10 kroner for april. Samtidig ble frk. Rørholts gasje som kasserer og bibliotekar forhøyet til 40 kroner året.

I 1917 besluttet foreningen å flytte igjen. Medlemstallet var steget til 105, og boksamlingen tellet 675 bind. På siste årsmøte hos fru Sendresen forærte formannen henne et etui med tesil og sukkerklype i sølv som takk for de år man hadde vært der.

Fra oktober 1917 til våren 1934 hadde leseforeningen sine møter og sitt bibliotek i Sjømannsforeningens gård, Storgaten 163. Her var leien 200 kroner året til den i 1921 ble lagt på til 300 kroner.

Frøken Rørholts gasje ble lagt på til 60 kroner, men i 1919 ble det bestemt at hun skulle fortsette bare som bibliotekar med en lønn på 40 kroner og at et av styremedlemmene skulle påta seg kassererarbeidet ulønnet.

Boksamlingen vokste stadig. I 1919 var den på 741 bind, og et 3dje bokskap måtte anskaffes.

Helt fra stiftelsen hadde foreningen abonnert på aviser og tidsskrifter. Disse ble lagt ut på leseværelset og ble utlånt i biblioteket. Årsberetningene gir ikke full oversikt over hvilke aviser og tidsskrifter man abonnerte på, men vi kan se at man et par år hadde Verdens Gang, likeså at man i flere år fikk tilsendt Grenmar gratis. Noen år forærte et par av medlemmene foreningen noen tidsskrifter. Det nevnes bl. a. at frk. Flood forærte «Idun» og frk. Sofie Olsen «Die Woche». Ellers varierte man litt fra år til år, og vi kan nevne: «For Kirke og Kultur», «Samtiden», «Urd», «Husmoderen», «Signal», «Nylænde», «Kunst og kultur» og «For hjem og samfund».

«P.g.a. økede utgifter blev det ikke holdt noget tidsskrift dette aar. «Samtiden» blev sagt op fra nytaar, da vi i den senere tid fandt lite av interesse i den. Paa skolen holder vi baade «Samtiden» og nogen andre tidsskrifter, saa jeg kan laane der om det skulde være en artikkel av interesse for os», sier formannen i årsberetningen 1920! —

Fra 1905 var det ikke utlån i sommerhalvåret, men medlemmene fikk ta med seg litt flere bøker på siste utlånsdag. Mellom jul og nyttår var derimot biblioteket åpent i mange år.

Boksamlingen øket stadig, og frk. Rørholt hadde fullt opp å gjøre på fredagene. I 1922 ble hennes gasje forhøyet til 100 kroner, og i 1926 ble Andrea Knudsen ansatt som underbibliotekar. I 1930 ble frk. Rørholt permittert og frkn. Gloppestad og Knudsen var

bibliotekarere. Da frk. Rørholt begynte igjen neste år, overtok frk. Gloppestad stillingen som underbibliotekar. Da det 4de bokskap ble anskaffet i 1929, var samlingen på 1136 bøker.

I 1933 kom det forespørsel til Kvindernes Læseforening om den var interessert i å leie lokaler i Sverresgate 9. Denne bygning, hvor Norges første gjærfabrikk hadde vært fra starten i 1882 til den ble nedlagt i 1919, var nå blitt kjøpt av et aksjeselskap bestående av Odd-Fellow-losjens medlemmer. Arkitekt Alfhild Børve hadde ominnredet bygningen til et passende lokale for losjen. Det var neppe mange av Læseforeningens medlemmer som hadde lyst til å bytte sine hyggelige lokaler i Sjømannsforeningen. Men en viktig grunn til at man fant å måtte gjøre det, var at biblioteket hadde vokset så sterkt at man ikke kunne fortsette med det her. I Sverresgate ville man kunne få leie et eget rom i 2den etasje til biblioteket.

Høsten 1934 flyttet så Læseforeningen til Sverresgt. 9. De gamle bokskapene ble solgt og nye reoler anskaffet. Man innredet et hyggelig og praktisk lite bibliotek med bord og skranke og med fotografier av stifterne og de første formennene på veggen.

Man begynte å føre en statistikk over bokutlånet, og denne viser at det første året i Sverresgt. 9 ble det på 22 utlånsdager lånt tilsammen 1970 bøker. Det største og minste utlån var henholdsvis 135 og 60 bøker pr. gang.

I 1937 sluttet frkn. Rørholt og Gloppestad som bibliotekarere, og frkn. Ingeborg Johansen og Sofie Møller overtok. De ivaretok biblioteket på beste måte, utlånet steg, og boksamlingen vokste, inntil det i august 1941 ble satt en strek over hele Kvindernes Læseforening og dens bibliotek.

Da foreningens formue ble beslaglagt, stillet formannen, Ane Andersen, 2 tusen kroner av sine egne midler til foreningens disposisjon, forat man kunne være i stand til å kjøpe inn nye bøker til biblioteket.

Dette bokkjøpet ble foretatt av Karen Jacobsen og bøkene lagret hos henne. Ved bombing av Porsgrunn i 1945 falt det imidlertid en brannbombe i hennes hjem. Den ble slukket nokså fort, men Læseforeningens nye bøker ble en del brannskadet. Disse ble imidlertid senere erstattet av krigsskadetrygden.

I mai 1945 ble bøkene igjen tatt ut av folkeboksamlingen og gitt tilbake til Kvindernes Læseforening, som foreløpig fikk lagre dem i Kraftselskapets gård.

Da Sverresgt. 9 var blitt grundig oppusset og igjen satt i brukbar stand, ble det til Læseforeningens store skuffelse nektet dem å få igjen bibliotekrommet. Dette skaffet store vanskeligheter og var sikkert grunnen til den årvisse nedgang i utlånet, som resulterte i at man i 1955 måtte ta den triste avgjørelse å stenge biblioteket.

Imidlertid hadde kommunen stillet seg meget velvillig og latt foreningen få låne et rom i Rådhuset, den gamle politivakten, til bibliotek. Men da kommunen trengte rommet selv, måtte foreningen i 1949 se seg om etter et nytt bibliotekrom. Man fikk leiet et rom i Aallsgt. 10 b., og igjen var det styret og bibliotekarens jobb å flytte 2169 bøker. I 1948 sluttet Sofie Møller, og i 1953 sa også Ingeborg Johansen opp sin stilling.

Man prøvet å drive biblioteket videre ved hjelp av en komite som to og to forestod utlånet hver fredag. Bare meget få av foreningens 306 medlemmer viste noen interesse, og på årsmøtet 1955 vedtok man styrets forslag om å stenge biblioteket og la bøkene stå lagret i sine hyller inntil videre.

Programmet på møtene.

De første 30 år var det ukentlige møter i Kvindernes Læseforening. Det var da i alminnelighet annenhver uke ettermiddags- og aftenmøte. På årsmøtet 12. april 1928 ble det besluttet å avholde møter hver 14de dag, og dette ble først forandret i 1945, da leieavtalen med A/S Sverresgt. 9 ble forandret til 1ste og 3dje torsdag i måneden. Denne avtalen gjelder fremdeles, og det er nå bare aftenmøter.

Sesongen har hele tiden vært fra oktober til ut mars, i de senere år til ut april.

Årsmøtene ble i de første 5 år holdt om høsten før sesongens åpning, men fra 1904 ble det henlagt til sesongens slutt om våren.

Programmet for møtene i 50 år var vesentlig høytlesning. Selv om man gjennom alle år har hatt tilreisende foredragsholdere, den første var Gina Krog i 1899, så er det først i de siste 10 år at kåserier og foredrag hovedsakelig fyller programmene.

Det ser også ut til at etter hvert som høytlesningen forsvant fra programmet, forsvant også diskusjonen. Det er blitt gjort enkelte forsøk med diskusjonsaftener, men disse har vært vanskelige å få gjennomført helt vellykket. Man må i denne forbindelse ikke se bort fra, at det sikkert var lettere for medlemmene å uttale seg på møtene som ble holdt i de små værelser som foreningen leiet de første årene, og hvor 20–30 damer møttes, enn det er i dag hvor over 100 damer er samlet i et større lokale.

Emne for diskusjonen var hentet fra den bok eller artikkel som først var blitt lest høyt. Det var, for å nevne noen eksempler: «God tone», «Optimisme og pessimisme», «Egteskab og Skilsmisse», «Om læsning», «Storbyer og småbyer», «Egteskab som levevei», «Hvad kan ungdommen forlange av sin tids digtere», «Kvinderne og Samfundet».

Bøkene som ble lest var som regel ny norsk og oversatt litteratur. Det ble i de første årsberetningene ikke nevnt hvem som leste høyt, men vi kan vel anta at de ikke har vært særlig godt forberedt, for det nevnes flere ganger at en bok ble lest den samme dag den utkom. Skuespill ble også lest, av og til med fordelte roller. Dette var bl. a. tilfelle med Bjørnsens «Paul Lange og Thora Parsberg»

som var et av de aller første programmene på den nystiftede forenings møter.

Det ble også lest en del artikler fra tidsskrifter som Samtiden o. l. Disse artikler var antagelig valgt på grunn av sin aktualitet og som diskusjonsgrunnlag.

Av årsberetningene ser det ut til at den første foredragsholderen av foreningens egne medlemmer var Ane Andersen, som holdt foredrag om Paris. Det var også første gang det ble vist lysbilder i foreningen. Senere holdt Solveig Soelseth og Mette Rørholt foredrag, og i de senere år har mange av foreningens egne medlemmer vært foredragsholdere.

Skuespill med drakter, sminke og scene er flere ganger oppført av og for foreningens medlemmer. Første gang var ved foreningens 25 års jubileum, da Holbergs «Den forvandlede brudgom» ble oppført. Det samme skuespill ble for øvrig valgt til foreningens 50 års jubileum. På den lille scenen i Sverresgt. 9 er det også flere ganger blitt oppført små skuespill.

Foreningen har i årenes løp vært så heldig å ha flere meget dyktige «husdiktere» blant sine medlemmer. Av disse må særlig nevnes Marie Maroni Johannessen, Karoline Piro, Andrea Knudsen, og i de senere år Oddlaug Winther-Pedersen og Clara Norby.

Sang og musikk har i alle år glidd naturlig inn i Læseforeningens programmer og er blitt utmerket fremført av dens medlemmer. I 1936 ble det, på initiativ av Ane Andersen, stiftet et sangkor innen foreningen. Det gav seg selv det upretensiøse navn Bagatelle. Koret er meget populært. Dirigent fra starten av og fremdeles er Rønnaug Norby.

«Bagatelle» 1948.

2. rekke fra venstre: Randi Bergh Andersen. Alfild Børve. Hjordis Narvestad. Ingeborg Brochmann.

Randi Norby. Astrid Egge. Hjordis Helland. Dagny Lyché Andersen. Karin Gjesdahl og Astri Børve.

1. rekke fra venstre: Margot Helgestad. Signe Swensen. Rønnaug Norby. Sigrid Meinich-Olsen. Borghild Berg-Hansen.

Hverdag og fest.

I 18 år leiet foreningen lokaler i private hjem. Det var en eller to møblerte stuer, hvor bokskapene var plasert. Det må ha vært en hyggelig måte å komme sammen på, 20–30 damer samlet til høytlesning og diskusjon. Hele stemningen står levende for oss, når vi tenker på den tids interiør, damene i side, mørke kjoler, lukten av parafinlamper, lyden av stemmen som leser høyt og knitringen i vedovnen.

Torsdag var møtedag med ettermiddagsmøte kl. 5 den ene uken og aftenmøte kl. 8 den neste. I 1906 begynte imidlertid flere medlemmer å turne på torsdagene, så foreningen måtte forandre møtedagen til tirsdag for at «turndamerne» kunne komme på møtene. Man skrev imidlertid et brev til «Urædd» med henstilling om ikke å ha turning torsdag. Dette ble antagelig ikke tatt til følge, for foreningen fortsatte med å ha møter på tirsdagene like til 1917.

Allerede i 1901 begynte man enkelte ganger å servere te på ettermiddagsmøtene og kaffe på aftenmøtene. Et par av styrets damer stod for serveringen, og medlemmene betalte 25 øre hver. I årsberetningen 1911 kan vi lese: «Frk. Margrethe Andersen (frk. Anes søster) der har forestaaet serveringen, har med sin store økonomi drevet det til et saa stort overskud, at foruten gratis kaffe i aften, har hun kjøbt 2 dusin theskeer til foreningens servise.» Dette servicet trengte antagelig å bli komplettert, for neste år fikk foreningen forærende 14 par kopper fra fru Martin, en dansk dame som i flere år var ansatt ved porselensfabrikken.

I året 1913/14 hadde foreningen 95 medlemmer, og selv om gjennomsnittlig fremmøte bare var 30, kan man godt forstå at det kunne bli knapt med stoler hos fru Sendresen. Derfor er det vel at foreningen må gå til innkjøp av 6 «pindestoler».

Til tross for hyggelige møter med te- og kaffeservering er det tydelig at medlemmene satte pris på litt ekstra festlige tilstellinger. Da var naturligvis ikke foreningens eget lokale stort nok, så man måtte leie annetsteds, i Central så lenge det eksisterte, senere foruten i Rådhuset, P.K.U.F. og Victoria hotell.

Protokollen gir korte, men morsomme glimt fra disse festene. Den forteller at i januar 1899, ca. 2 måneder etter stiftelsen: «afholdtes en meget belivet fest, hvortil adgangen var gratis.» I mars samme år var Gina Krog her og holdt foredrag i foreningen, og i den anledning ble det holdt en improvisert fest hvor det ble overrakt henne en bukett blomster med bånd i nasjonalfarvene.

Det ser ut til at man holdt fest hvert år etter jul. Det vil naturligvis føre for langt å referere alle disse festene, men det kan være morsomt å lese om noen.

I 1903 «afholdtes fest i Central. Entre kr. 1,—, ogsaa adgang for ikke medlemmer. (90 damer). Erasmus Montanus læstes høit med fordelte roller. Frk. Schjødt hyldedes og bares paa guldstol. Festen meget belivet.»

«14. november 1908 feiret Læseforeningen sit 10 aars jubilæum. Den nedsatte festkomite havde arrangeret alt meget smukt, og kl. 8¼ samledes man i raadhuset, retssalen og ligningsværelset med tilstedende rum, og skred til musikens toner ind til dessertbordet. Her holdtes forskjellige taler, nogle sange blev afsunget og telegrammer og festskrift oplæst. Den hele tid meget belivet stemning. Kl. 12 serveredes kaffe.» Kontingent var kl. 1,25, og da styret etterpå gjennomgikk regnskapet, kunne de med lett hjerte skrive i protokollen at festen bar seg!

Vi bør vel også merke oss den selskapelige sammenkomst som ble holdt i rådhuset 23. januar 1912 på Camilla Collets fødselsdag. Det var 65 damer til stede, dessertbord og 1 krone i entre. Fru Welle-rop spilte, Betty Andresen sang og fru Winsnes «læste op noget av Camilla Collet.» Ved dessertbordet var det mange taler og sanger, og det var denne aften at foreningens medlemmer overrakte formannen en sølvklubbe. Denne klubben ble gjemt i 1941 og eksisterer derfor ennå. Det er blitt inngravert samtlige formenns navn på den, og den blir brukt på hvert av foreningens møter.

Man får inntrykk av at det blir en slags forandring i foreningens rytme, da den i 1917 flyttet til Sjømannsforeningens lokale. Det kan også komme av at dette år ble Ane Andersen valgt inn i styret, og at hun kom med nye impulser. Foreningen var dessuten vokset og hadde da over 100 medlemmer.

Det var antagelig for å sette et litt feminint preg på det sjarmerende lokale med alle skutebildene, at Læseforeningen anskaffet «to store bordtæpper og noen kunstige blomster». Møtedagen ble forandret til torsdag.

Selv om lokalet var betraktelig større enn foreningen hadde vært vant til, kunne det på enkelte møter bli svært trangt om plassen. Stoler ble lånt fra nabolaget, og alle plasser inklusiv vedkassen var besatt.

Den første tiden Læseforeningen leiet i Sjømannsforeningen, var Olufine Bakken vaktmester der. Hun hjalp til med å koke kaffe og vasket opp. I 1929 ble frk. Mathisen vaktmester.

Fru Mimmi Christensen var foreningens gode kjøkkenhjelp fra 1934 til hun sa opp sin stilling i 1956. Etter den tid har frk. Hansine Hansen vært arrangementskomiteens hjelper med kaffekoking og oppvask og annet arbeide.

Foreningens jubileer ble feiret med stor pomp og prakt. Til 20 års jubileet i 1918 hadde det tegnet seg så mange deltagere at man ikke som planlagt kunne holde festen i Sjømannsforeningens lokale, men måtte i siste liten arrangere seg med Victoria hotell, hvor det ble holdt en meget vellykket torskeaften.

14. november 1923 ble 25 års-jubileet feiret med stor fest i rådhuset. 123 damer deltok. Styret tok imot gjestene i teatersalen, og «til tonene av en festmarsj» gikk man inn i representantsalen. Her var det hengt røde lykter under taket og dekket 3 lange bord som var pyntet med hvite lys, furukvister og rognebær. Det ble servert to varme retter og dessert, senere kaffe avec. Senere samlet gjestene seg i teatersalen, hvor Holbergs «Den forvandlede brudgom» ble oppført. Den var iscenesatt av Rikka Sendresen, som selv spilte fru Terentia. Som avslutning på den meget vellykkede aften ble det servert te og julekake. I anledning av jubileet ble det utgitt en 25 års beretning redigert av Ane Andersen.

30 års jubileet ble feiret med soupe på Victoria hotell, og til 35 års jubileet hadde en del av foreningens medlemmer skrevet en revy. Festen ble feiret i rådhuset med middag i representantsalen og kaffe i teatersalen. Revyen ble mottatt med stor begeistring og ble glimrende fremført av foreningens medlemmer.

40 års jubileet ble også feiret med fest i rådhuset. Foreningen hadde fått utlånt skuespillet «Ni til seks» fra Centralteateret, og dette ble oppført av foreningens medlemmer. Programmet bød ellers, foruten sanger og taler, på sang av Bagatelle, og en gavotte danset av to av dens medlemmer. Her var det også at foreningens senior-sangkor «Våren», under stor jubel, hadde sin første opptreden.

14. juni 1945 fikk Læseforeningen låne representantsalen til sitt «gjensyns-, fest- og gledesmøte». Det ble servert te til medbrakt mat. Møtet begynte kl. 1½7, og solen strømmet inn av de store vinduene da formannen, Ane Andersen, synlig beveget, kunne ønske sin kjære forenings medlemmer velkommen. Det var et usigelig vakkert program og høytidsstemning på dette foreningens første møte etter at den hadde vært «tilintetgjort».

Så kom i 1948 foreningens 50 års jubileum. Til denne festen satte Ane Andersen alle sine krefter inn på at alt skulle bli så vellykket som overhodet mulig. Det var nå kommet den forordning at man ikke lenger kunne leie ut rådhuset til selskapslokaler, men representantsalen ble likevel stillet til rådighet, slik at styret kunne ta imot gjestene der. Her ble det servert en cocktail. Deretter samlet man seg i teatersalen, hvor et stort program foregikk fra scenen. Åhlins orkester spilte. Bagatelle, akkompagnert av Rønnaug Norby, fremførte en kantate, en gavotte ble danset, og så gikk teppet opp for Holbergs «Den forvandlede brudgom», hvor Clara Norby spilte fru Terentia.

Etter forestillingen i teatersalen gikk festens deltagere til Parkrestauranten, hvor det ble servert soupe. Her var en lang rekke talere i ilden, dessuten ble «Uglens monolog», skrevet av Ane Andersen, fremført av Signe Swensen.

Økonomi.

Den første oppgave over foreningens inntekter og utgifter gir årsberetningen for 1904/05. Den sier at inntekten var kr. 485,25 og utgiftene 465,71, og dette gav et overskudd på kr. 19,54. Det er tydelig at man er stolte over det fine resultat, for til sammenligning blir det nevnt at man i de to foregående år hadde et overskudd på henholdsvis 3 og 14 øre!

I årene fremover bar regnskapet seg ganske pent, et par ganger var det et lite underskudd, men ellers ble overskuddet satt inn på konto i Porsgrunds Sparebank.

På årsmøtet 1919 ble § 9 tilføyet lovene, og den bestemte at 5 % av den årlige kontingent-inntekt skulle avsettes til et fond hvis renter skulle benyttes til innkjøp av inventar til foreningen. Denne paragraf ble besluttet strøket på ekstraordinær generalforsamling 1933, og pengene brukt til diverse nødvendige anskaffelser, da man samme år flyttet inn i Sverresgate 9.

I 1922 fikk foreningen to testamentariske gaver. Det var kr. 500,— fra fru Helene Wright og kr. 347,82 fra frk. Sofie Olsen. Disse beløp ble satt på konto i Porsgrunds Sparebank. I 1954 fikk foreningen kr. 1.800,— i testamentarisk gave fra fru Thina Winsnes.

På julemøtet 1927 forærte frk. Lulli Knudsen en gås til utlodning. Denne gave har hun fortsatt med på hvert av foreningens julemøter siden. Det har vært den eneste form for utlodning i Kvindernes Læseforening siden den tid, og gåsen har vært en meget populær julemøtegjest, som i årenes løp har gitt kassen et velkomment tilskudd.

Da foreningens formue ble beslaglagt i 1941, var den på kr. 1.866,54. Ved krigens slutt ble foreningen tilkjent kr. 1.900,— av krigsskadetrygden som erstatning for de krigsherjede bøker.

Ved «Gjensyns-, fest- og gledesmøtet» i 1945 ble det bekjentgjort at Ane Andersen hadde forært kr. 2.000,— til foreningen allerede i 1941 forat pengene skulle brukes til bokkjøp. Dessuten ble det fra den eneste gjenlevende av stifterne, Thina Winsnes, overrakt en sjekk på kr. 300,— til ytterligere innkjøp til biblioteket.

Kontingent.

Protokollens referat fra de første årene av foreningens historie nevner ikke noe om hvor stor kontingenten var. Denne nevnes først i referatet fra generalforsamlingen 29. september 1902: «En av den forrige bestyrelse foretagen forandring af kontingenten godkjendtes. Kontingenten bliver:

for 1 medlem	kr. 5,00
« 2 medlemmer af samme familie	« 8,00
« 3 « « « «	« 10,00

De 3 medlemmer kan dog ikke laane mere end 2 — to — bøger om ugen.» —

På årsmøtet 27. mars 1917 ble det vedtatt med 42 mot 4 stemmer å forhøye kontingenten til kr. 6,00.

På ekstraordinær generalforsamling 20. januar 1921 var det 62 medlemmer til stede. Etter en del diskusjon ble det med stort flertall bestemt å heve kontingenten til 10 kroner.

5. oktober 1933 behandlet ekstraordinær generalforsamling et forslag om å nedsette kontingenten til 8 kroner. Dette forslag ble nedstemt, og ved foreningens 60 års jubileum var kontingenten fremdeles 10 kroner.

Krigsårene.

(Avskrift av Ane Andersens beretning i protokollen).

«1 August måned 1941 ble formannen i Kv. Læseforening i Porsgrunn ringt op fra «Odd Fellow» og meddelt at N.S. og det tyske Sikkerhetspoliti m. a. ord Gestapo var i bygningen og foretok undersøkelser.

Da formannen noen øieblikker efter kom tilstede i biblioteket var der fuldt oprør. Tyskere og N.S.folk, i spissen byens daværende «Rådmann Hauglid» og en ung Trondsen her fra stedet var sterkt optatt med å gjennomgå og «sortere» foreningens bøker, som fra hyl-erne var strødd utover bord og gulv. —

På formannens forespørsel om hva dette betød og om et eventuelt eftersyn skulde foregå på denne måte, ble det svart: «at ja det skulde det, og her i biblioteket fandtes et utall av dårlige bøker.» Exempelvis ble nevnt stakkars uskyldige «Grågås» av Martha Ostenso, med begrunnelse at den var oversatt av Hambro, og at han var jøde, og jøder oversatte kun dårlige bøker. «Ungdom» av Winston Churchill ble kastet så langt rummet rakk, «Jøde» av Theo Findahl og mange andre gikk samme vei. Reguleringschef Hals' saklige bok «Moskva» gjorde dem rasende.

Efter bøkene ble foreningens øvrige eiendeler gjennomgått. Et nytt lysbilledapparat vakte beundring og lyster — men også mistanke — at vi med det fremviste utilstedelige og for «das Volk» farlige bilder og *usunde*. Det ble bl. a. spurgd om man fremviste bilder av den *fhu.* kongelige familie i Norge.

En liten fane som var brukt i Sangkoret Vårens nr. ved en av vore Jubileumsforestillinger, vakte bestyrtelse og ble besett og belyst fra alle kanter. Den ansås som et oprørstegn.

Da visitationen var over tok Hauglid nøklene, låste og gikk. Foreningen fikk senere besked fra Politiet i Pgr. som kom tilstede. Det gikk da meget fredeligt for sig. Man forkastet og tok med sig ca. 12 bøker.

Den 25. September samme år ble formannen innkallt til for-hør av Gestapo. Det var timelangt, anstrengende og ubehageligt. Det var nytteløst å forsikre og forsøke å bevise at foreningen var fri for enhver befatning med politikk.

En måned derefter, den 23. Oktober, ankom atter Gestapo. Fastslo at foreningen var intellektuel og farlig. Den måtte derfor «tilintetgjøres». Hvorpå de tok med sig alle foreningens eiendeler fra bøker og lysbilledapparat, til dekketøi, porcelæn og juletrepynt. Samt fordret utlevert foreningens bankbøker og kontantbeholdning. Enhver kjenner Gestapo og deres metoder. Det var ingen vei forbi. Den 27. Oktober 1941 sendtes til Larvik hele foreningens formue tilsammen kr. 1.866,53.

Tross formannens gjentatte inntrengende anmodninger om iall-fall en skriftlig rekvisition av det hele og/eller kvittering for foreningens penger og eiendeler ble dette blankt avslått.

Læsefor. rørlige gods ble på lastebil kjørt — hvem vet hvor —. Bøkene ble heldigvis solgt til N.S. kommunemyndighetene her, som innlemmet dem i Folkebiblioteket i Porsgrunn. Kjøpesum kr. 1.600 — 1980 bind. —

3 og 1/2 år og 7 dager gikk. — Den 7. Mai 1945 kapitulerte tyskerne betingelsesløst også i Norge, og N.S.styret i landet styrtet med dem. Nye kommunale myndigheter ble strax innsatt. Den 12. Mai 1945 hadde formannen en samtale med den fungerende ordfører Jonas Bjaaland, som strax og muntert var enig i at tyvegods var ikke av de ting kommunen ønsket å beholde, så han ga formannen fullmakt til å ta ut fra Folkebiblioteket alt som tilhører Læseforeningen. Bøkene ble hurtigst mulig utsortert, og den 25. Mai overført og foreløbig lagret i et rum i Skiensfj. komm. kraftselskaps kontorbygning, som selskapets direktør så elskverdigt stillet til Læseforeningens foreløbige disposition. Forhåpentlig vil foreningen til høsten atter kunne komme inn i Odd Fellow-bygningens lokaler. Disse må blåsyrerøkes og oppusses efter tyskernes misbruk av dem som soldaterhjem og alskens ting.

Tyskerne vilde også ha foreningens Kassa- og forhandlingsbok. Meget beklageligt hva den siste angår. Vi ba pent om å «få den tilbake efter gjennomlesning, da den formentlig ingen interesse har for de tyske myndigheter, mens den derimot for oss er av den største værdi som erindring.» —

Vi har imidlertid intet hørt fra tyskerne, men håper iallfall de har skammet seg hvis de leste boken gjennom.»

Formenn.

Frk. Constance Smith

Frk. Ane Andersen

1898—1900 frk. Augusta Schjødt
 1900—1902 frk. Constance Smith
 1902—1903 fru Betzy Krogh
 1903—1924 frk. Constance Smith
 1924—1948 frk. Ane Andersen
 1948—1952 frk. Signe Ramsland
 1952—1957 frk. Lillemor Abrahamsen
 1957— fru Lulla Willums.

Når man i dag ser på Kvindernes Læseforening og den betydning som foreningen i løpet av disse 60 år har hatt for byens kvinner, kan man straks fastslå at det i første rekke er dens egne medlemmer og den støtte og oppmuntring som de har gitt de forskjellige styre og formenn, som har gjort foreningen levedyktig.

Men ved nærmere ettersyn kan man heller ikke la være å feste seg ved personligheten bak to navn: Constance Smith og Ane Andersen. Deres formannstid i foreningen dekker nesten 50 år, og selv om de hadde et godt samarbeide med dyktige damer i sine styre, kan det ikke herske tvil om at det var de to frøkner som stakk kursen

ut og med sikre hender førte foreningen gjennom mange vanskelige tider.

Om det er riktig av en formann å la seg gjenvelge og bli stående i 25 år kan diskuteres. Men ved 60 års jubileet i Kvindernes Læseforening kan dens medlemmer ikke annet enn i dyp ærbødighet rette en varm takk til disse to kvinner som har gjort så meget for at vi i dag har en levedyktig og sterk forening.

Frk. Constance Smith var født i 1861. Hun tok guvernanteeksamen i 1879 og ble ansatt som lærerinne ved Porsgrunds middelskole i 1883. Hun tok avskjed i 1922, men fortsatte som timelærerinne til 1925.

Frk. Ane Andersen var født 17/3 1880. Hun var kontordame på et herværende assuransekontor, og var dessuten en meget dyktig språklærerinne. Hun hadde foretatt mange reiser i utlandet, var sterkt påvirket av fransk kultur og åndsliv. Hun døde 21/3 1955.

Æresmedlemmer.

Fru Astri Frisak,
f. Brinchman.

9. november 1921 ble fru Sigvarda Sendresen, foreningens mange årige vertinne, utnevnt til æresmedlem.

6. april 1922 ble fru Marie Lund utnevnt til æresmedlem som takk for «hendes store elskverdige hjelpsomhed til høitlæsningen».

På årsmøtet 1934 ble den eneste av foreningens gjenlevende stiftere, fru Thina Winsnes, utnevnt til æresmedlem.

Da frk. Ane Andersen i 1948 trakk seg tilbake som foreningens formann, ble hun utnevnt til æresmedlem, og som takknemlig erindring fra dens medlemmer ble hun overrakt et smykke, et lønneblad i gull med perler.

Det var hennes ønske at dette smykket skulle fortsette å være en æresgave i Kvindernes Læseforening, eller, hvis man fant et slikt valg vanskelig, at det da inntil videre skulle være et formanns-
emblem. Hun hadde selv bestemt hvem som skulle ha smykket etter henne og skrevet: «Til Astri Frisak med takk og hyldest for hennes store uselviske innsats i Læseforeningens Liv og Historie.»

Ved en høytidelighet på årsmøtet i 1955 ble Astri Frisak utnevnt til foreningens æresmedlem.

Styremedlemmer 1898—1958.

Styret, Suppl.		Styret, Suppl.	
år	år	år	år
Abrahamsen, Helene...	7 3	Knutsen, Marta	2
— Lillemor	9	Kongsgaarden, Johanna	1
Andersen, Ane	28	Krogh, Betzy	7 1
— Kirsten	1 4	Melsom, Maren	2
— Margit	5½ 3	Myhre, Ida	1
— Margrethe	4 1	Møller, Marie	1
— Randi Bergh ..	10½ 1	— Sofie	3 1
Andresen, Betty	2 2	Nergaard, Bergljot ...	1
Brun, frk.	1	Noer, Martha	4
Børve, Alfild	6	Norby, Charlotte	3 3
— Astri	4	— Clara	7 3
Ditlefsen, Therese	3	Olsen, Sofie	10½ 1
Dyring, Eva	8 3	Piro, Karoline	18 7
Eggen, Lisbeth	½ 1½	Ramsland, Signe	5 1
Flood, Benedicte	4	Reynolds, Charlotte ..	2
Frisak, Astri	17 4	Roheim, Else	½ 2½
Fürst, Anna Charlotte	1 1	Rørholt, Mette	4½ 5
Gisholt, Aagot	2	Schjødt, Augusta	2
Gloppestad, Aslaug ..	5 3	Schou, Marie	3
Hansen, Augusta Lyche	7	Schrumpf, Dik	3 2
Hauge, Solveig	4	Sendresen, Sigvarda ..	10
Hedalen, Sofie	1 2	— Rikka	3 4
Helgesen, Nanna	3 3	Smith, Constance	24
Holmesland, Ragnhild	3	— Solveig	1
Jacobsen, Karen	3 2	Soelseth, Solveig	13 4
— Lulla	2	Swensen, Inger	1 6
Jeremiassen, Alice	2	Tangvald-Pedersen,	
— Maria	18	Ragna	9
Johannessen, Marie		Thorsen, Kitty Stub..	2 1
Maroni	6	Tillisch, Anette	1
— Bergljot	1	Torkildsen, Inga	13 6
Johnsen, Anette	1 1	Ullenæs, Maria	2
Kjølseth, Louise	4	Wefring, Ingeborg ..	1
Klem, Ruth	4	Willums, Lulla	5 3
Klykken, Bitte	1	Winsnes, Signe	3
Knudsen, Ingeborg ..	6 2	— Thina	5 3
— Lulli	1	Winther-Pedersen,	
— Vinnie Franklin.	2	Oddlaug	5
		Wright, Helene	2

Viseformenn har vært :

Maren Melsom, Augusta Lyche Hansen, Benedicte Flood, Betzy Krogh, Thina Winsnes, Inga Torkildsen, Helene Abrahamsen, Maria Jeremiassen, Sofie Møller, Karoline Piro, Astri Frisak, Karen Jacobsen, Lillemor Abrahamsen, Ingeborg Knudsen, Lulla Willums, Randi Bergh Andersen.

Kasserere har vært :

Emilie Moe, Vinnie Franklin, Marie Baumann, Sigrid Andresen, Sigrid Clason, Marie Schou, Mette Rørholt, Sofie Olsen, Karoline Piro, Sofie Møller, Astri Frisak, Eva Dyring, Randi Bergh Andersen, Inger Swensen.

Revisorer har vært :

Chr. Knudsen, Benedicte Flood, Clara Gjertsen, Margit Rasmussen, Kirsten Andersen, Varda Prøis.

Bibliotekarere har vært :

Frk. Gaardsmoen, Signe Norberg, Hanna Larsen, Marie Holm, Ada Clason, Sigrid Andresen, Sigrid Clason, Marie Schou, Mette Rørholt, Andrea Knudsen, Aslaug Gloppestad, Ingeborg Johansen, Sofie Møller.

Representanter i Kvinnerådet har vært :

Constance Smith, Thina Winsnes, fru Gulbrandsen, Helene Abrahamsen, Martha Knudsen, Therese Ditlefsen, Ingeborg Johansen, Ebba Abrahamsen, Linken Ellefsen, Astri Helgesen, Esther Staff-Poulsen, Astri Frisak, Bitte Klykken, Ragni Jacobsen, Agnes Eltvedt, Signe Ramsland, Hjørdis Ytterbø, Tordis Hauff Hanssen.

Følgende damer har vært med i «Bagatelle» :

Randi Norby, Borghild Berg-Hanssen, Dagny Lyche Andersen, Nanna Helgesen, Hjørdis Helland, Randi Bergh Andersen, Bibben Eltvedt, Astri Børve, Sigrid Meinich-Olsen, Margot Helgestad, Karin Gjesdahl, Signe Swensen, Ingeborg Brochman, Alfhild Børve, Hjørdis Narvestad, Astrid Egge, Rakel Egge, Hjørdis Ytterbø, Lillemor Brønlund, Randi Christiansen, Bibben Jensen, Sigrid Kittilsen, Inger Axelsen, Bibben Young Halvorsen og Helen Klingberg. Dirigent har hele tiden vært Rønnaug Norby.

Siden 1926 har følgende damer vært med i arrangementskomiteen :

Abrahamsen, Ebba	1928/30	Gisholt, Ingeborg	1933/34
Andreassen, fru	1932/34	Gjertsen, Ellisif 1938/41-1946/52	
Anundsen, Gudrun....	1928/30	Gloppestad, Aslaug ..	1928/30
Ahlbom, Ruth	1935/39	Grøn, fru	1930/31
Alsgaard, Jonna	1927/28	Gaathaug, Gerda	1934/35
Axelsen, Inger	1948/51		
Aarseth, frk.	1935/39	Hals, Baby	1948/53
Aasland, Ingrid	1951/54	Hauff Hanssen, Tordis	1947/51
Åsbie, Anna	1939/48	Helgesen, Astri 1926/27-1931/34	
		Helgesen, Edith	1927/28
Berg-Hanssen, Dordi ..	1950/55	Helgesen, Nanna	1931/32
Bergh, Ba	1938/41	Helland, Hjørdis	1937/39
Birkeland, Dolly	1941/48	Hermansen, Lillian ..	1956/58
Brevik, Jenny	1928/30	Holt, Henny ..	1932/34-1941/46
Brevig, Aslaug	1939/48	Holta, fru	1931/32
Brun, Gjertrud	1934/38		
Brønlund, Lillemor	1941/48	Jacobsen, Gudrun	1938/41
Bøckman, Bitta	1952/53	Johansen, Inge-	
Bøhle, Ba	1931/32	borg	1929/31-1934/39
Bøhle, Ingebjørg	1935/36	Juel, Brynhild	1927/29
Børve, Alfhild	1933/34	Jønholt, Gudrun	1953/58
Børve, Astri	1926/28		
		Klingberg, Helen	1955/56
Carlsen, fru	1935/37	Knutsen, Birgit 1932/34-1941/48	
		Knutsen, Bittema	1951/53
Dahl-Hanssen, Ruth ..	1956/58	Knutsen, Martha	1948/50
Dyring, Emma 1926/28-1931/33		Knutsen, Margot	1941/48
Dyring, Eva.. 1925/27-1932/35		Kongsgaarden, Johanna	1935/39
		Kristvik, fru	1932/35
Egge, Rakel	1930/31	Kaare, Vesla	1955/58
Egge, Astri	1941/48		
Ellefsen, Linken 1926/28-1938/41		Larsen, Agnes	1930/31
Elm, Mosse	1956/58	Larsen, Marit Gaarder	1953/56
Eltvedt, Agnes	1948/53	Lofthus, Borghild	1938/41
Engelsen, frk.	1934/38		
		Mortensen, Sofie	1935/38
Frisak, Astri	1926/23	Møller, Sofie	1928/29
Funnemark, Lydia	1926/27	Møller, Ellen	1953/57
Fürst, frk.	1927/28	Müller, Betzy	1953/56

Nielsen, Edith	1939/40-1955/58	Tangvald, Margit	1948/53
Oksum, Ninni	1946/50	Thorjussen, Agnes	1951/55
Paust, Tuddi	1939/41	Thorsen, Martha	1952/53
Petersen, Solveig	1932/35	Thorstensen, Nanne	1952/55
Prøis, Varda	1948/50	Thoresen, Inger Lise	1950/52
Ramm-Hoel, fru	1936/38	Thorsrud, fru	1935/37
Schanke, Karen	1929/32	Tragstad, fru	1935/38
Schanke, Kari	1950/52	Tveten, Esther	1948/54
Skaar, Dagmar	1926/27-1954/57	Tønnessen, Marit	1957/58
Skardal, Elin	1928/30	Valler, fru	1946/48
Smith, Bjarnhild	1953/57	Wendelborg, Mia	1956/58
Smith, Ingrid Birch	1953/56	Willums, Lulla	1946/50
Stokke, Aagot	1931/32	Woxen, fru	1930/31-1937/41
Suand, Karen	1954/58	Wright, Agnes	1957/58
Swensen, Ragna	1930/33		
Sørensen, Sigrid	1930/32-1938/39	Ytterbø, Hjørdis	1939/46

Oversikt over foredragsholdere utenom foreningens medlemmer.

			Til stede
Aarnes, Asbjørn, dr. philos.	20/2 -1958	«Albert Camus», foredrag	81
Abrahamsen, Christian, o.r.sakf.	28/3 -1940	«Omkring Jacob Aalls tid i Porsgrunn», kåseri	74
Alsvik, Otlø, mag.art.	1/12-1949	«Noen problemer fra årets litteratur», foredrag	85
Alten, fru eksp.sjef	15/2 -1923	«Har vi rett til at klage over ungdommen?», foredrag	60
Andersen, Oda, fru	25/1 -1934	«Den franske kvinne», foredrag	78
Andersen, Oda, fru	24/10-1935	«Mannjevning mellem en husmor og en yrkeskvinne», foredrag	135
Andersen, Oda, fru	11/2 -1937	«Den ny kvinne», foredrag	106
Andersen, Oda, fru	16/12-1948	«Jul fra mange land», kåseri	176
Andersen, Oda, fru	21/12-1950	«Fra det gamle testamente», fortalte	165
Andersen, Dorothea Strøm, fru	20/3 -1924	«Den franske kvinde», foredrag	49
Andersen, Dorothea Strøm, fru	12/3 -1925	«Som dit sind, så dit øie», foredrag	54
Anker, Herman, dr.	21/4 -1949	«Det antiromantiske drag i Ibsens dramatiske diktning», foredr.	85
Bartholin, Palle, pastor	7/2 -1946	«Mennesket Kai Munk», foredrag	128
Benterud, Aagot, mag.art.	17/11-1955	«Camilla Collet», foredrag	99
Bertheau, Elisabeth, lærerinne	25/10-1923	«En reise i Italien», foredrag	63
Bie-Lorentzen, Henriette	4/4 -1946	«Menneskeverd», foredrag	105
Bolling, Jens, skuespiller	18/12-1953	«Norske folkeeventyr», fortalte	166
Bolling, Jens, skuespiller	20/12-1956	«Hvem var Peer Gynt», fortalte	230
Bondevik, Ottar, skolebestyrer	3/3 -1953	«Mennesket i lys av moderne tenkning», foredrag	76
Borchsenius, James, rektor	7/4 -1921	«Shakespeare», foredrag	38
Borchsenius, Johs. L., arkitekt	30/1 -1941	«Grønne byer», kåseri	75
Borchsenius, Johs. L., arkitekt	2/10-1947	«Finnmark», kåseri	145
Borgen, Johan, forfatter	1/3 -1956	«Såkalt opplevelse i diktning», foredrag	142
Bugge, adjunkt	26/10-1909	«Lille Eyolf», foredrag	22
Bull, Francis, professor	4/12-1947	«Ludvig Holberg», foredrag	100

Bærulfsen, Bjarne, overlærer	17/4 -1958	«Viser», kåseri	89
Dahl Elvestrand, Asbjørg, fru	6/2 -1947	«Stemmebruk og talefeil», kåseri	120
Dahl Elvestrand, Asbjørg, fru	6/2 -1947	«Lyrikk-aften», opplesning	86
Duin, J. J., dr. theol.	3/2 -1949	«Holland, — dets kamp med havet», foredrag	135
Eckhoff, Lorentz, professor	3/12-1953	«Shakespeare», foredrag	110
Engelstad, Carl Fredrik, magister	18/3 -1948	«Kulturkrisen og dens forutsetninger», foredrag	84
Engelstad, Carl Fredrik, magister	13/3 -1952	«Hva savner den norske litteratur idag?», foredrag	95
Freihow, Halvdan W., dr. theol.	26/1 -1938	«Kongsemnerne», foredrag	121
Freihow, Halvdan W., dr. theol.	9/2 -1939	«Er Henrik Ibsen norsk?», foredrag	118
Freihow, Halvdan W., dr. theol.	16/11-1939	«Georg Brandes og nationalitetsspørsmålet», foredrag	112
Freihow, Halvdan W., dr. theol.	7/11-1940	«Chr. Bruun, — en modell til Brand», foredrag	135
Freihow, Halvdan W., dr. theol.	7/3 -1946	«Fantasi kring presten Brands hustru», foredrag	82
Freihow, Halvdan W., dr. theol.	16/1 -1947	«Kring det nationale spørsmålet», foredrag	90
Foss, Elisabeth, fru	15/12-1955	«Lyrikkprogram», deklam.	148
Geelmeyden, Hans, forfatter	18/1 -1957	«Refleksjoner rundt jorden», foredrag	152
Gihle, Reidar, ingeniør	6/5 -1954	«Om fargefotografering», kåseri med lysbilder	92
Gjems Selmer, Aagot, fru	mai 1901	«Vore børns sædelige opdragelse», foredrag	Godt besøkt
Gjesdahl, Johan Christie, pastor	30/3 -1933	«Savonarola. En profet fra renæssancetiden», foredrag	55
Gording, Elisabeth, skuespiller	19/4 -1956	«Teatret under de franske klassikere», kåseri	85
Graah-Bolander, Aasta, fru	5/11-1925	«Kvinderne under Italiens Renaissance», foredrag	71
Grundt, Gulla, fru	29/2 -1940	«Morgen. Middag. Aften», foredrag	44
Haakonsen, Daniel, dr. philos.	17/3 -1955	«Følg Kaldet», foredrag	59
Haalke, Magnhild, forfatterinne	19/2 -1948	«Koncentration», foredrag	138
Hansteen Knudsen, Ivar, dr. theol.	7/10-1957	«Vatikanets bibliotek», kåseri	102
Hauge, Hans Nielsen, sogneprest	18/3 -1907	«Fedrelandskjærlighet», foredrag	40
Haugen, Valborg, frk.	30/3 -1928	«Finlands kvinder», foredrag	35
Havrevold, Finn, forfatter	20/3 -1958	«Kvinneskikkelser i Helge Krogs dramatik», kåseri	105

Havrevold, Gøril, skuespiller	18/2 -1954	«Holbergaften»	149
Herlitz, Karin, fru	2/2 -1950	«Finnland», kåseri	79
Hoch, Ellinor, fru	17/11-1927	«Bør kvinderne ha særinteresser», foredrag	67
Holst, Kirsten, frk.	16/1 -1914	«Gode og slette sider ved vårt sociale liv», foredrag	42
Holt, Kåre, forfatter	17/2 -1955	«Mennesker jeg møtte», kåseri	63
Houm, Philip, mag. art.	19/10-1950	«Streiftog i nyere svensk litteratur», foredrag	?
Houm, Philip, mag. art.	19/10-1950	«Olaf Bull», foredrag	95
Hubay-Cebrian, fru	21/2 -1952	«Lykkelige og vanskelige tider i mitt nye fedreland», kåseri ..	112
Høst, Iens Ludvig, salgssjef	15/11-1945	«Årets bøker fra Aschehoug», fortalte	106
Ibsen, Lillebil, skuespiller	6/11-1947	«Hvordan jeg innstuderer min rolle», foredrag	164
Ingebretsen, Eli	11/11-1935	«Legenden om kvindens passivitet», foredrag	108
Isachsen, Hanna, fru	febr. 1901	«Læsning og praktisk arbeide», foredrag	?
Isachsen, Hanna, fru	14/3 -1911	«Kultur og degenerasjon», foredrag	45
Isefjær, Ellen	11/10-1934	«Frøding, Collet Vogt, Wildenwey»,	144
Johnson, Sylvan, fru	22/2 -1909	«Selma Lagerlöf», foredrag	?
Johnson, Sylvan, fru	13/11-1911	«Om Nobel og hans arv», foredrag	50
Johnson, Sylvan, fru	8/2 -1916	«Keisaren av Portugalien», foredrag	42
Jor, Finn, magister	5/4 -1956	«Søren Kierkegaard — en nøkkel til moderne diktning», foredrag	59
Kittilsen, Bergliot	17/1 -1935	«Moderne kvinneproblemer», foredrag	108
Kolderup-Lund, Charlotte, journalist	19/1 -1939	«Tyrkiet og dets kvinner idag», foredrag	97
Kramm, Ada, skuespiller	3/3 -1955	Opplesn., bl. a. 1ste del av Jan van Heysums blomsterstykke....	148
Krog, Eli, fru	20/10-1955	«Oversetteryrket», kåseri	68
Krog, Gina	mars 1899	«Stemmeretten», foredrag	?
Krog, Gina	mars 1899	«Camilla Collet», foredrag	?
Kruuse, Jens, dr. philos.	7/2 -1957	«Nordisk humor», foredrag	103
Lassen, Helene, fru	19/1 -1908	«Om ungdommens forhold til kunst og litteratur», foredrag ..	?
Linge, Ruth Lerstang, sangerinne	4/5 -1950	Sang	97

		Til stede
Linge, Tormod, pianist	4/5 -1950	Akkompagnerte 97
Lundh, Otto, sanger	17/11-1949	Sang 98
Lyche, Ingeborg, cand. mag.	21/10-1948	«Yrkeskvinner i diktning og virkelighet», foredrag 110
Lyth, fru	17/3 -1921	«Nyare svenska litteraturen», foredrag 41
Lønvang, redaktør	26/10-1950	«Kai Munks Ordet», opplesning ?
Martens, Agnes Sparre, fru	24/10-1924	«De vises sten», foredrag 47
Meyer, Elisabeth	20/2 -1936	«Kvinner i orienten», foredrag 142
Mollestad, Knut, sogneprest	1/12-1938	«Kan menneskene overhodet forstå hverandre», foredrag 99
Monrad, Cally, sangerinne	27/11-1930	Sangften 130
Munthe, Wilhelm, overbibliotekar	21/3 -1955	«Mennesket og dikteren H. C. Andersen», foredrag 102
Nansen, Odd, arkitekt	26/10-1939	«Nestekjærlighet», foredrag 130
Nedreaas, Torborg, forfatterinne	1/11-1956	«Menneske og livssyn», foredrag 110
Neubert, fru, overlærer	9/3 -1904	Fortalte om sine inntrykk fra et opphold i Amerika ?
Nielsen, Erling, univers. lektor	5/11-1953	«Mod. dansk litt. fra Johs. V. Jensen til Martin A. Hansen», foredr. 72
Nissen, Inggjald, magister	19/11-1936	«Motløshet i dagliglivet», foredrag 140
Nordgaard, Ingrid, fru	9/4 -1953	«Karin Boye, ett diktarporträtt», foredrag 62
Nordgaard, Ingrid, fru	21/10-1954	«Pär Lagerkvist», foredrag 61
Nærup-Gunderud, Sigrid	18/3 -1937	«Solidaritet blandt kvinner», foredrag 99
Nærup, Marianne, fru	16/11-1903	«Samfundstanken», foredrag ?
Næss-Nielsen, Ulla, fru	22/2 -1940	«Fra Nordland til Svalbard», kåseri 93
Okkenhaug, Arne, programred.	5/12-1957	«Følger vi med i kulturutviklingen», foredrag 65
Olden, Caro, journalist	26/11-1931	«Litteraturen som konkurranseidrett», foredrag 71
Olden, Caro, journalist	27/10-1932	«Nye retningslinjer i kunsten», foredrag 68
Olden, Caro, journalist	27/10-1933	«Kvinner og synspunkter», foredrag 86
Olden, Caro, journalist	11/11-1934	«Det fullkomne teater», foredrag 68
Olden, Caro, journalist	16/1 -1936	«Årets litteratur», foredrag 94
Olden, Caro, journalist	9/3 -1939	«Årets norske litteratur», foredrag 128

Til stede

Poppe Jensen, Hedeveg	27/2 -1941	«En eventyrlig reise til Persia og livet der», foredrag 110
Prahl, Lita	24/10-1935	«Mannjevning mellom en husmor og en yrkeskvinne» 135
Prahl, Lita	20/2 -1936	«Kvinner i orienten», recitasjon 142
Prahl, Lita	28/10-1937	«Kvinner i New York i liv og arbeide», foredrag 166
Prahl, Lizzie	14/3 -1935	Lyrikeraften: Wilh. Krag og Nordahl Grieg 88
Ravnsborg, Jenny, fru	16/2 -1950	«En reise til østen», kåseri 85
Refling Hagen, Ingeborg, forfatterinne..	2/2 -1933	«Dikt og eventyraften», opplesning 110
Rieber-Mohn, Hallvard, domnik. pater..	2/12-1954	«Litteratur og katolisisme i samtiden», foredrag 74
Ring, Gerda, skuespiller	21/12-1946	«Hva er det å være skuespiller», foredrag 156
Ring, Gerda, skuespiller	21/11-1946	«Dukkehjem og sommer i China», kåseri 176
Schildrop, Karen, fru	18/1 -1951	«Norske folkeviser», kåseri 80
Schjelderup, Kristian, dr. theol.	17/11-1929	«Kampen om livsanskuelse», foredrag 120
Schjelderup, Kristian, dr. theol.	14/1 -1937	«Menneskerett og menneskeverd», foredrag 120
Schjelderup, Kristian, dr. theol.	27/3 -1941	«Menneskesønnen», foredrag 123
Schjelderup, Kristian, dr. theol.	16/11-1945	«Oppgjør med nazismens ideologi», foredrag 180
Schjøtt, Mathilde, fru	febr. 1910	«Welhaven», foredrag ?
Seip, Henrik, sogneprest	31/2 -1932	«Vore barn. Litt om deres kristelige oppdragelse», foredrag 34
Seip, Henrik, sogneprest	2/2 -1956	«Salmedikteren M. B. Landstad», foredrag 89
Seip, Henrik, sogneprest	16/1 -1958	«Henrik Wergeland på dødsleiet», kåseri 104
Seland, redaktør	3/4 -1952	«Humørets menn i norsk litteratur», foredrag 83
Selmer, Mildred, musikkpedagog	17/11-1949	«Hvordan kan en oppdras til musikkforståelse», kåseri 98
Skard, Torfinn, bibliotekinspektør	16/10-1952	«Hvorfor leser vi», foredrag 93
Smedal, Helene, fru	28/1 -1932	«Vort ansvar for efterslægten», foredrag 89
Smith, Emil, dosent	24/3 -1938	«Kulturkriser før og nu», foredrag 125
Smith, Emil, professor	18/10-1951	«Har kvinnesaken spilt fallit?», foredrag 143
Sommerfeldt, overlærer	mars 1902	«I Helheim», foredrag ?
Stang, fru rektor	9/3 -1933	«Selma Lagerløf og hennes diktning», foredrag 49

		Til stede
Stang, E., rektor	20/10-1949	«Forfatteren — boken — leseren», foredrag 132
Steen, Caroline, dr.	febr. 1900	«Anvendt fysiologi», foredrag ?
Steinsvik, Martha, cand. theol.	24/11-1921	«Kvindens anden ungdom og tidens nye aandstretninger», foredr. 78
Stormoen, Alfhild, skuespiller	16/11-1950	«Sigrid Undset-aften», opplesn. 135
Svendsen, Georg, journalist	3/11-1955	«Kriminalreportasjen som samfunnsproblem», foredrag 82
Swensen, Wilhelm, arkitekt	13/3 -1930	«Trondhjems domkirke», foredrag 51
Swensen, Wilhelm, arkitekt	12/2 -1932	«Funkis», foredrag 49
Swensen, Wilhelm, arkitekt	11/3 -1937	«Lykkens kalosjer», foredrag 106
Swensen, Wilhelm, arkitekt	1/2 -1940	«Paradoxe», foredrag 72
Swensen, Wilhelm, arkitekt	5/12-1946	«Grundtvig», foredrag 92
Swensen, Wilhelm, arkitekt	20/1 -1952	«Austra, en norsk renaissanceborg», foredrag 92
Symra, Agnes, skuespiller	april 1910	«Digte av Bjørnson». (Sørgfest i anl. B.B.s død), opplesning .. ?
Sæther, Astra, lektor	3/3 -1949	«Om kritikk», kåseri 103
Sørvig, frk.	8/5 -1908	«Klostret Tre Fontane», foredrag ?
Teigen, Inger Helene	1/11-1945	«H. C. Andersen og hans eventyr», foredrag 88
Teigen, Inger Helene	20/2 -1947	«Henrik Wergeland og hans harpe», foredrag 122
Tenfjord, Jo, bibliotekar	21/1 -1954	«Mord eller moral, ungdomslesningen blir et samf.problem», foredr. 82
Textière, Jacob, skuespiller	13/2 -1931	Fortalte H. C. Andersens eventyr fra scenen i teateret 90
Thue Ebbel, Clara, fru	21/10-1926	«Harriet Beecher Stowe og hennes folkelivsskildringer», foredr. 47
Tønning, Othilie, frk.	27/11-1925	«Den kristne kvindes stilling til hjemmets politikk», foredrag.. 89
Torgersen, Ester	20/3 -1941	«Glimt fra den nye lyrikken», kåseri 105
Torgersen, Ester	5/2 -1948	«Gabrielle Mistral», kåseri 88
Tunold, Solveig	21/10-1957	«Hva de gamle brevsamlinger forteller», kåseri 67
Tveterås, Harald, sjefsbibliotekar	6/3 -1958	«Lesning og virkelighet», kåseri 84
Vaa, Thora, fru	6/11 -1952	«Liv og kunst i Spania», kåseri 118
Vesaas, Halldis Moren, forfatterinne	5/4 -1951	«Teater før og nå», foredrag 96
Vesaas, Halldis Moren, forfatterinne	18/10-1956	«Edith Södergran», foredrag 101

Til stede

Vesaas, Tarjei, forfatter	18/11-1954	Opplesning av egne arbeider 90
Wyller, Anders, dr. phil.	18/11-1937	«Fransk liv og tanke», foredrag 130
Wyller, Anders, dr. phil.	10/11-1938	«Henrik Wergeland, foredrag 138
Østbye, Gudbrand, oberst	15/10-1953	«Løst og fast fra India», kåseri 102
Østvedt, Einar, dr. phil.	2/3 -1950	«Van Gogh, mannen og verket», foredrag 98
Østvedt, Einar, dr. phil.	4/3 -1954	«Rallarslit og rallarsang», foredrag 60